

Opbrengst focusgroepen kennisbehoeften HG en KM

Adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma Geweld hoort nergens thuis

Mei 2019

Inleiding

Herstellen van de veiligheid en het aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling vergt veel kennis en kunde bij gemeenten en professionals. Kennis, die momenteel nog niet altijd gevonden en benut wordt of op een juiste manier wordt aangeboden. Er zijn veel publicaties, onderzoeken en goede voorbeelden van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, maar er ontbreekt ook nog kennis die kan bijdragen aan een betere en duurzame aanpak. Het opzetten en het uitvoeren van het kennis- en onderzoekprogramma als onderdeel van het programma Geweld hoort nergens thuis biedt hiertoe een belangrijke stap en geeft richting aan een meer gestructureerde en duurzame kennisontwikkeling. Behoeften en knelpunten van cliënten, professionals, gemeenten en beleidsmakers worden bijeengebracht en vormen, naast de reeds beschikbare kennis, een onderbouwde basis voor een kennisprogramma dat bijdraagt aan het zo effectief mogelijk helpen van kinderen en volwassenen in onveilige situaties.

Eén van de opdrachten van de adviescommissie is het vaststellen en laten uitvoeren van een gedragen en samenhangend *onderzoeksprogramma*. Dit programma bestaat de volgende onderdelen:

- Het bundelen, analyseren, toepasbaar maken en delen van de bestaande kennis over de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld met professionals, organisaties en gemeenten (*kennissynthese*). Dit dient met ingang van 2019 in ieder geval uit te monden in een jaarlijkse publicatie met toepasbare kennis voor het veld.
- Het vanuit een bundeling van kennisbehoeften van de professionals en op basis van de kennissynthese voorzien in een *onderzoeksprogramma*, waarin wordt bepaald welk (soort) onderzoek nodig is en wie dat uitvoert (of al doet). De focus ligt op het helpen van gemeenten en professionals door hun handelingsperspectieven te verbreden om daadwerkelijk herstel van veiligheid te kunnen realiseren.

Inventarisatie behoeften en huidige kennis

Deze fase bestaat uit het ophalen van kennisbehoeften bij diverse doelgroepen en parallel uit een inventarisatie van de huidige stand van kennis middels een deskresearch. De reeds beschikbare materialen en kennis en de kennisbehoeften vormen daarmee de basis voor het op te zetten onderzoeksprogramma.

Bij de praktijkverkenning gaat het om:

- *ontwikkelvragen* (de kennis is er nog niet),
- *vertaalgvragen* (de kennis is er wel, maar is nog niet praktisch toepasbaar) en
- *overdrachtsgvragen* (de kennis is er wel, maar bereikt de doelgroep niet).

De doelgroepen in deze fase zijn praktijkprofessionals, beleidsmedewerkers van gemeenten en ervaringsdeskundigen. Het is belangrijk voor al deze doelgroepen aandacht te hebben. Dit vergroot de kans op benutting.

Parallel aan de uitvraag bij deze doelgroepen worden in deze fase ook de reeds beschikbare kennis en eerdere geconstateerde kennislacunes geïnventariseerd; hiervan wordt een overzicht gemaakt.

Behoefteninventarisatie middels focussessies

Voor het ophalen van de kennisbehoeften hebben eind maart hebben drie focusgroepbijeenkomsten plaatsgevonden. Bovengenoemde doelgroepen waren hier vertegenwoordigd. In totaal hebben er 40 personen deelgenomen vanuit verschillende invalshoeken en werkgebieden (zie bijlage 1 voor deelnemers overzicht).

Opzet

De deelnemers is tijdens de bijeenkomst de vraag gesteld:

"Welke kennis mis je bij je dagelijkse werk (of: bij de professionals?) in de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld?"

De deelnemers hebben hun antwoorden hebben ze zelf ingedeeld in één van de drie categorieën: signaleren, interveniëren en organiseren. Na een korte gespreksronde is de input van de deelnemers binnen de categorieën door hen nog verder gecategoriseerd, dit maal op basis van het type vraag: ontwikkelvraag, overdrachtsvraag, vertaalvraag. Op basis hiervan vond een tweede gespreksronde plaats.

Opbrengsten

Eerste overzicht kennisbehoeften

De inventarisatie leverde een breed spectrum aan kennisbehoeften op. Wat daarbij opvalt is dat niet elke input een duidelijke kennisbehoefte is, soms zijn het ook knelpunten in de praktijk en tips of aandachtspunten voor onderzoek en de manier waarop de kennis kan worden verspreid. In bijlage 2 is de ruwe opbrengst van de bijeenkomsten weergegeven. Hierbij is ook aan de hand van kleuren aangegeven door welke groep een kennisbehoefte naar voren is gebracht. De kennisbehoeften zijn hier ingedeeld naar het type vraag (ontwikkel-, vertaal en overdrachtsvraag), zoals benoemd door de deelnemers. In de verdere ordening is dit niet meegenomen, omdat de indeling te subjectief is om hier verdere conclusies aan te verbinden.

Ordening kennisbehoeften naar thema's

De kennisbehoeften zijn ingedeeld aan de hand van een aantal hoofd- en subthema's. De vier hoofdthema's komen overeen met de hoofdthema's van de eerste set indicatoren van de impactmonitor: *prevalentie en incidentie, professionaliteit, signaleren en melden, en hulp ondersteuning en maatregelen*. Zo wordt op hoofdlijnen samenhang gecreëerd binnen het totale kennis- en onderzoeksprogramma Geweld hoort nergens. Hierbinnen zijn in totaal 15 subthema's onderscheiden. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van de subthema's en het aantal malen dat kennisbehoeften uit deze subthema's is genoemd.

Tabel 1. Frequentie kennisbehoeften aan de hand van subthema's

Multidisciplinair samenwerken en organiseren	28
Effectieve hulp	27
Leren	23
Bespreken van (vermoedens) huiselijk geweld en kindermishandeling	22
Basiskennis en verdiepende kennis	20
Herkennen van huiselijk geweld en kindermishandeling	18
Aansluiten bij behoeften cliënt	13
Probleemanalyse en inschatten veiligheid	12
Hulp overig	8
Onderzoek	5
Melden	6
Scholing / curriculum	6
Omgaan eigen referentiekader	5
Ervaringsdeskundigheid	3
Sturing	2

Uiteraard moeten de cijfers uit deze tabel met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. Het is een eerste telling van frequenties waarmee kennisbehoeften zijn genoemd. De deelnemers hadden tijdens de focusgroepen een vrije opdracht en waren niet gebonden aan aantallen. Toch geeft het overzicht wel een beeld van thema's die meer en minder van belang worden geacht.

Samenvatting kennisbehoeften

Een samenvatting van de kennisbehoeften per subthema leidt tot het overzicht in tabel 2.

Tabel 2. Samenvatting kennisbehoeften aan de hand van subthema's

1. Prevalentie en incidentie

Onderzoek

- Longitudinale studies.
- Prevalentie vrouwen in gedwongen isolement.
- Prevalentie loverboyproblematiek/mensenhandel op gemeenteniveau.
- Gevallen seksuele kindermishandeling aangetoond met forensisch-medisch onderzoek.

2. Professionaliteit

Basiskennis en verdiepende kennis

- (Bewustwording) dynamiek, complexiteit en diversiteit van HGKM.
- Vormen en kenmerken van HGKM (Specifieke vormen: vechtscheidingen; stalking, eengerelateerd geweld).
- Gevolgen (ook op lange termijn) van HGKM en langdurig geweld in levensloop en dagelijks functioneren.
- Gevolgen op psychisch en lichamelijk vlak.
- Effecten van trauma en gehechtheid op (hersens)ontwikkeling en functioneren.
- Rol van cultuur.
- Specifieke groepen, bijv.: allochtonen; migranten; LVB.
- AVG.
- Victim blaming.
- Verwevenheid slachtoffer en pleger.

Omgaan eigen referentiekader

- Meer eenduidig en adequaat handelen i.p.v. vanuit eigen referentiekaders duiden.
- Eigen referentiekaders en vooroordelen (incl. victim blaming).

- Handelen bij morele dilemma's.

Scholing / curriculum

- Onderwijs dat aansluit bij werkpraktijk.
- Van curriculum(papier) naar daadwerkelijke invulling/aandacht
- Uniformiteit in opleidingen (nog te veel verschil per opleiding en school).
- Aandacht voor basiskennis en verdieping/complexiteit.
- Concretere beschrijving kennis en vaardigheden in het curriculum, per leerjaar.
- Professionals zowel in opleiding als werkend continu aandacht voor het onderwerp, uitgaande van de behoefte van deze professionals.
- Gastouders bijscholen.

Leren

- Gezamenlijk leren van complexe casuïstiek/incidenten/calamiteiten.
- Gezamenlijke leer- en ontwikkelbeweging: interdisciplinaire leertafels en leerbijeenkomsten.
- Ervarings- en praktijkkennis in beleid en onderzoek.
- Werkzame elementen van collegiale ondersteuning bij het verbeteren van handelingsverlegenheid.
- Inrichten van de keten voor continu leren en verbeteren.
- Veel collegiale consultatie en zicht op reflectie- en leermomenten.
- Zowel regionaal als lokaal kennis benutten om gezamenlijk te leren en te verbeteren.
- Reflecteren op eigen kunnen.
- Minimale competenties van medewerkers wijkteams.
- Druk vanuit tuchtrecht (SKJ) op het handelen van jeugdprofessionals.
- Competenties zorg- en veiligheidswerkers om met HGKM aan de slag te gaan.

3. Signaleren en melden

Herkennen van huiselijk geweld en kindermishandeling

- Signaleren van HGKM in hele systeem.
- Vroeg signalering met behulp van datascience.
- Kindsignalen (afwezigheid is géén signaal dat het kind veilig is; wel/niet spreken met kind).
- Herkennen van (onderliggende) gedrags- en interactiepatronen, internaliserende problematiek (incl. trauma) en onderliggende problematiek (bijv. schoolverzuim, angst).
- Herkennen van indirecte cultuurspecifieke signalen bij vrouwen met een migratie achtergrond.
- Interpretatie en duiding van gedrag en signalen.
- Duiden van signalen door leerkrachten, docenten, mentoren en hiernaar handelen.
- Vertrouwen van professionals vergroten om signalen van veiligheid te delen.
- Rol van burgers (bewustzijn vergroten).
- Borging van meldcode binnen onderwijs en kinderopvang (rol van AF).
- Verwevenheid slachtoffer en pleger.

Bespreken van (vermoedens) huiselijk geweld en kindermishandeling

- Doorbreken en bespreekbaar maken van taboes (incl. seksueel geweld).
- Handelingsverlegenheid (angst en drempels professionals).
- Gespreksvoering (competenties en durf professionals).
- Hulpmiddelen/technieken voor gespreksvoering met gezin.
- Rol van de meldcode bij handelen.
- Gesprekstechnieken, kennis en handelingstips specifiek bij ontkenning door ouders/gezin
- Mindset en attitude van professionals.
- Effectieve "tools" (interventieprogramma) voor onderwijs om kennis over KM te verspreiden. Kennis voor kinderen (life skills ontwikkeling) & verbinding met disclosures.

Melden

- Effecten nieuwe diensten Veilig Thuis.
- Functie Veilig Thuis in Nederland met betrekking tot de aanpak.
- Drempels en angst voor melding Veilig Thuis (inzicht in en hoe weg te nemen. Alternatief voor VT?)
- Gevallen/situaties die nooit gemeld worden.
- Proces na melding bij Veilig Thuis, (overdragen, loslasten en vertrouwen).
- Bereidheid melden door burgers.

4. Hulp, ondersteuning en maatregelen

Probleemanalyse en inschatten veiligheid

- Gezamenlijk wegen van een casus.
- Gezamenlijke definitie van veiligheid, bijv. onderscheid directe vs 'emotionele' onveiligheid.
- Bij signalen van huiselijk geweld onderscheid maken tussen acuut en structureel onveilig.
- Werken vanuit een gezamenlijke probleem-/veiligheidsanalyse (o.a. assessment framework, GIRFEC), analyseren vanuit één taal, professionele analyse integreren met verhaal van gezin, actualiseren bij overdracht, wisselingen etc..
- Stabiël veiligheid meten, hoe stel je vast dat het nú veilig is en of naar verwachting het veilig blijft.
- Waarheidsvinding en feitenonderzoek.
- Omgaan met complexe (veiligheids-)situaties.
- Juiste diagnostiek.
- Feitelijk rapporteren.

Aansluiten bij behoeften cliënt

- Hoe gezinnen/kinderen betrekken bij de hulp.
- Motiveren tot hulp.
- In kaart brengen behoeften gezin, slachtoffers en plegers.
- Gebruik maken van eigen kracht en netwerk cliënt.
- Begrip wat het met een 'slachtoffer' en 'pleger' doet en wat zij nodig hebben.
- Behoefte gezin bij een uitgevoerde VGV.
- Beoordelen ondersteuning door slachtoffers en plegers.

Effectieve hulp

- Effectieve (behandel)interventies (korte en lange termijn effecten).
- Hierbij specifiek aandacht voor interventies op het gebied van trauma en herstel, effecten op het systeem.
- Effectiviteit van adviezen door Veilig Thuis.
- Kennis over welke combinatie van interventies in welke context (casus) werkt op welk gebied (resultaat), zowel vanuit zorg- als strafketen.
- Wat werkt in de begeleiding/hulpverlening aan kinderen/gezinnen.
- Beschikbaarheid van juiste hulp.
- Vertaling van interventies naar financiering (hoe zorgen we dat verzekeraars de kosten willen en kunnen dragen).
- Onderzoek naar werkzame elementen in bevordering veerkracht / steun voor kinderen.
- Overzicht Interventies VGV.
- Monitoring uitvoering maatregelen VGV.

Hulp overig

- Mogelijkheden langdurige hulp en ondersteuning.
- Mogelijkheden hulp bij 18+ in geval van HGKM.
- Aanpak duurzame veiligheid en herstel.
- Fasering aanpak in verband met stress en neuropsychologie.
- Nazorg slachtoffers HGKM.
- Doorbreken patronen opvoeding.
- Middelen psycho-educatie.
- Desistance from abuse (in plaats van interventies).
- Richtlijnen hoe om te gaan met de kinderen.

Ervaringsdeskundigheid

- Professionele inzet ervaringsdeskundigheid en lotgenotencontact.
- Betrekken ervaringsdeskundigen als onderzoekers bij onderzoek.

Multidisciplinair samenwerken en organiseren

- Samenwerkingsverbanden en partijen die hulp bieden.
- Inrichting multidisciplinaire samenwerking door en binnen organisaties.
- 1 gezin 1 plan overleggen met diverse betrokkenen met duidelijke taakverdeling.

- Mogelijkheden / processen / contacten/ afstemming / verbinding vanuit straf-, zorg en sociaal domein zowel voor slachtoffers als voor plegers.
- Zicht op ieders rollen en verantwoordelijkheden, bijv. in samenwerking tussen JT en professionals.
- Zicht op wanneer een multidisciplinaire (MDA, veiligheidshuis etc.) aanpak écht helpend is (en niet een extra gremium met eigen instrumentarium dat eigen drempel opwerpt).
- Werkzame elementen bij (intersectorale en multidisciplinaire) samenwerking.
- Veiligheid creëren in grote overleggen met slachtoffer, dader en betrokken professionals.
- Inzet andere disciplines als genderstudies en antropologie bij de onderzoeken.
- Visie VNG gefaseerde ketenzorg.
- Inzet professionals en samenwerkingsafspraken en zelforganisaties/sleutelpersonen / sociale kaart bij VGV.

Overig

Sturing

- Hoe sturing op outcome door gemeenten, bijv. door aanpassingen in ketenstructuur, faciliteren organisaties/professionals, flexibiliteit in organiseren van de samenwerking.
- Vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling (inzichtelijkheid).

Uit de inventarisatie kwamen ook een aantal tips en aandachtspunten voor kennisoverdracht naar voren. Deze zijn weergegeven in tabel 3.

Tabel 3. Tips en aandachtspunten kennisoverdracht

- Het boek 'Trauma en herstel' van Judith Lewis Herman voor (aankomende) professionals.
- Dag van KM en HG waarbij scholen en hun professionals een dag lang met alles rondom dit thema in aanraking brengen en leren.
- Voorlichtingsspotjes burgers.
- Placemat met interventies (keten breed).
- Film daders en slachtoffers.
- Interactieve app met stroomschema.
- Documentaire waarin ervaringsdeskundigen omstanders, burgers/professionals over de problematiek van HGKM praten.
- Filmpjes van ervaringsdeskundigen met verschillende thema's, ook kinderen aan het woord
- Expertise centra seksueel misbruik waar kennis/ervaring voorhanden is.
- Een kenniscentrum.

Beeld kennisbehoeften

Een beschouwing van de kennisbehoeften die deelnemers aan de focusgroepen naar voren hebben gebracht levert het volgende beeld op:

Veel kennis aanwezig, beter ontsluiten

De deelnemers zijn het erover eens dat veel kennis over aanpak van KM en HG aanwezig is, de kennis die er is wordt echter niet altijd benut. Daarom is en blijft het van belang om aandacht te besteden aan een nog betere ontsluiting. Ideeën die zij daar voor aandragen zijn via stroomschema's, apps, een toolbox etc. Van belang is hierbij om aandacht te besteden aan concrete toepasbaarheid van kennis en een goede dosering. Bij voorkeur zo praktische mogelijk en niet voorschrijvend. De vraag is hoe hierbij geleerd kan worden van de kennis van zelforganisaties, andere sectoren of van het buitenland (Scandinavië).

Handelingsverlegenheid

Veel kennisbehoeften hebben te maken met de toepassing van kennis. Er is veel handelingsverlegenheid en men heeft het idee dat vaak competenties worden gemist. Het ervaren van een taboe om HG en KM bespreekbaar te maken en vervolgens adequaat te handelen wordt breed herkend. In diverse regio's zijn goede voorbeelden hoe hiermee om te gaan. Bijvoorbeeld in Drenthe zijn zgn. destigmatiseringscampagnes. Ook de landelijke SIRE-campagnes worden gewaardeerd. Daarnaast wordt aangegeven dat het bespreekbaar maken van ouderschap een goede ingang kan bieden om KM en HG bespreekbaar te maken.

Belang van de meldcode

De meldcode helpt om dezelfde taal te spreken en vanuit eenzelfde visie te handelen en vormt een belangrijke kapstok om kennis over te dragen.

Nadruk op 'wat werkt'

Veel kennisbehoeften gaan over 'wat werkt', zowel in signaleren, bespreekbaar maken, interveniëren en organiseren en samenwerken. Hierbij wordt met name aandacht gevraagd voor kennis over een sector-overstijgende integrale aanpak, met specifieke aandacht voor de samenwerking tussen zorg en straf. Dit vindt men niet alleen van belang voor de professionals in het primaire proces maar ook voor de inkoop vanuit gemeenten. Ook hierbij geldt dat ze de kennis over wat werkt kunnen benutten ter ondersteuning van strategische keuzen.

Leren op de werkvloer

Een centrale vraag is hoe je professionals goed kan equiperen. De deelnemers zien hierbij veel mogelijkheden voor het leren op de werkvloer en hebben hieromtrent ook veel kennisbehoeften. Daarbij dient ook aangesloten te worden bij 'wat werkt in kennisoverdracht / implementatie'.

Samenhang beleid

De deelnemers ervaren een samenhang tussen kennisbehoeften en beleidsvragen. Een aantal kennisbehoeften heeft ook te maken met ervaren knelpunten in de praktijk.

Vervolgstappen

De opbrengsten van de focusgroepen vormen een waardevolle input voor het kennisprogramma. Het algehele beeld en de specifieke kennisbehoeften worden besproken met experts en gewogen bij de kennissynthese. Op basis hiervan worden kennislacunes vastgesteld, die geformuleerd worden tot (kennis)ontwikkelvragen. Deze worden getoetst in het veld. Op basis hiervan komt een kennisagenda tot stand. Na vaststelling wordt hier vervolgens samen met ZonMw uitvoering aan gegeven.

Bijlage 1. Deelnemers focusgroepen maart 2019

M. Aangeenbrug	Beleidsmedewerker Zorg + Veiligheid	VNG
E. Bergisch	beleidsmedewerker leerlingondersteuning & zorgcoördinator	NVS-NVL
H. de Boer	Gedragswetenschapper/portefeuille Meldcode	Jeugdbescherming west, omgeving Gouda
D. Cremers	phd kandidaat; cross sectorale samenwerking bij HG en KM casuïstiek	Universiteit van Tilburg
D. Geraci	Senior projectleider vrouwelijke genitale verminking	Pharos
I. Haxe	Senior Beleidsadviseur HG&KM	Gemeente Gouda
I. Hendriks	Sr. Adviseur Fact Factory	Openbaar Ministerie
T. Honing	Beleidsadviseur	Veilig thuis Flevoland
J. Holdorp	Adviseur	Nji
MJ. Hoof	kinder- en jeugdpsychiater	iMindU/Leiden
F. Jansen	Beleidsmedewerker	Samen Veilig Midden Nederland
I. Jansen	GZpsycholoog	Sector V&V
N. Jansen	Landelijk projectleider HG KMi	Politie
K. Janssens	Adviseur	Movisie
J. Joossen	Projectleider regio Hollands Midden	Quatro-j Beleidscommunicatie
J. Klungel	Ervaringsdeskundige / Voorzitter	Spiegelgroep Ervaringsdeskundigheid / Stichting RISE
A. Kraak	Senior-adviseur	Nji
V. Kuling	Senior Programmamanager Jeugd	ZonMw
H. Lakho	Directeur / ervaringsdeskundige	Academie voor Herstel en Ervaringsdeskundigheid
G. Lanser	Gedragswetenschapper	Veilig Thuis Haarlem/Kennemerland
I. van der Mark	Beleidsmedewerker	NVO
A. Mohamud	Bestuurder Zelforganisatie/Tolk	Stichting Himilo
S. Mulder	Psycholoog (K&J)	SCIO Positieve Psychologie / Tiel / Vianen
S. Plaisier	Beleidsmedewerker	Kinderopvang
N. van der Poel	Regionaal projectleider GHNT	gemeente Apeldoorn
R. van der Poel	Projectleider Beweging tegen KM	BTK / Boink
K. Schmitz	Coördinator HG regio oost	Reclassering
J. Schuppert	Beleidsadviseur	Almere
S. Slikkerveer	Ervaringsdeskundige	Stichting Zijweg
M. Snoeij-de Vries	Beleidsmedewerker	NVO
B. Soetens	bestuursadviseur	Gemeente Arnhem
O. Storms	Adviseur	Movisie
M. Sprang	Beleidsmedewerker	Gemeente Alkmaar
JH. Stegeman	Beleidsadviseur	Reclassering Nederland
N. Terlouw	Gedragswetenschapper	Jeugdbescherming west Leiden
J. Timmermans	Gedragsdeskundige	Jeugdbescherming Regio Amsterdam
B. Vogelvang	Programmamanager HG en KM	Gemeente Amsterdam
M. Volaart	Projectleider ondersteuning GHNT	Nji
B. de Zeeuw	Projectleider	VNG Realisatie
B. Zuurveen	Projectleider: Eén aanpak HG en KM	Politie

Bijlage 2. Ruwe opbrengst focusgroepen

- Ervaringsdeskundigen
- Praktijk
- Gemeente
- Overig (o.a. kennisinstellingen)

SIGNALEREN

- Vooroordelen + oordelen. Victim blaming. Ontwikkel kennis over voorkomen van blaming en primaire reacties.
- Indirecte signalen, cultuurspecifiek herkennen, begrijpen en vertalen naar een behoefte -> doelgroepen -> vrouwen migratie achtergrond (kennis die door professionals gemist wordt).
- Handelingsverlegenheid, taboes doorbreken/erover praten.
- Bouw expertise centra seksueel misbruik waar kennis/ervaring voor handen is.
- Angst voor melden.
- Gebrek aan waarheidsbevinding, feitenonderzoek.
- Hoe ik mijn geweten kan zuiveren zonder schuldgevoel. Dit hoor ik vaak. Hanteren van dilemma's. Kennis met hoe te handelen bij morele dilemma's.
- Breng (aankomende) professionals in contact met ervaringsdeskundigen
- Maak een documentaire waarin ervaringsdeskundigen omstanders, burgers/professionals over de problematiek van HGKM praten.
- Haal Nel Draijer weer eens uit de kast. En de straf op zwijgen is levenslang.
- Bied (aankomende) professionals het boek 'Trauma en herstel' van Judith Lewis Herman aan.
- Kennis van diversiteit problematieken bij. psychisch.
- wanneer voelen professionals zich handelingskrachtig en draagt de meldcode daar aan bij?
- aan wat voor basiskennis over KMHG hebben (toekomstige) professionals behoefte en wat voor (bestaande) literatuur en ervaringen sluiten hier al bij aan?
- Focus niet alleen op het werkveld. Slechts het topje van de ijsberg wordt ooit bij instanties gemeld. Daar in onderzoek ook op focussen.
- wat is de betekenis van een cultuur in het voortduren van KMHG?
- Inzicht krijgen in wat nodig is bij professionals om minder vanuit eigen referentiekaders te duiden. Meer eenduidig en adequater handelen.
- wat is er nodig om het vizier van alle burgers te vergroten bij signaleren, bespreken en handelen?
- Wat is er voor nodig om de wizer van "alle brengers" te vergroten bij het signaleren, bespreken en handelen bij HG en KIMI?
- Inzicht krijgen in wat er nodig is bij professionals om minder vanuit eigen referentiekaders te duiden -> meer eenduidig en adequaat handelen.
- Wat is de betekenis van geweld in het voortduren van HGKM?
- Focus het onderzoek ook op alle 'gevallen'/situaties die nooit gemeld worden.
- Focus niet alleen op het werkveld. Slechts het topje van de ijsberg wordt ooit bij instanties gemeld.
- Wat voor (bestaande) literatuur / ervaringen sluiten bij deze behoefte aan?
- Aan wat voor basiskennis over HGKM hebben (toekomstige) professionals behoefte?
- Wanneer voelen professionals zich handelingskrachtig? Draagt de Meldcode hieraan bij?
- Slachtoffers "de schuld" geven.
- Kennis over effect psychopathologie en gehechtheid op ontwikkeling en hersenfunctioneren.
- Kennis over juiste diagnostiek.
- Kennis over behandelingsinterventies effect.
- Longitudinale studies.
- Onderwijsaanbod ontwikkelen voor de opleidingen waarbij alle leerstijlen aan bod komen. Wat aansluit op het eigen werkveld/de eigen praktijk. Aandacht voor basis en verdieping/complexiteit.
- Voor kinderopvang staat beschreven in curriculum maar in de praktijk kunnen de initiële opleidingen daar vrij invulling aan geven -> verschilt per opleiding/school wat je als student leert. Dus:
- nog concreter beschrijven in het curriculum wat studenten moeten weten en kunnen. Dat ook gaan meten aangaande HG/KM. Concreet => welke kennis en welke vaardigheden inbedden in alle leerjaren.
- Bij signalen van huiselijk geweld het onderscheid kunnen maken tussen acuut onveilig en structureel. Hoe weet ik of ik nu moet doorpakken of dat er meer tijd is?
- Voor signalerende professionals: inzicht in dynamiek van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Er is nog veel handelingsverlegenheid bij professionals. Bijv. hoe voer je een gesprek met ouders/kinderen bij vermoedens HG/KM?

<ul style="list-style-type: none"> ■ Signaleren van HG/KM ■ Gespreksvoering ■ Feitelijke waarneming ■ Voorlichtingsspotjes burgers.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Waar staat je gemeente.nl ■ Vergelijkbaarheid tussen gemeenten onderling (inzichtelijkheid) ■ Prevalentie vrouwen in gedwongen isolement. ■ Prevalentie loverboy/mensenhandel op gemeenteniveau. <p>Hoe meten we stabiel veiligheid? (= nu een half jaar steeds vaststellen dat het veilig is, vlg van Aarum en Vogtländer. -> hoe stel je vast dat het nu veilig is en of het veilig blijft (naar verwachting).</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Bespreekbaar maken van het onderwerp. Nu vaak nog een 'beschuldiging' ipv hulpaanbod. ■ Hoe werken met een gezamenlijke probleemanalyse (oa assessment, framework, GIRFEC) en hoe analyseer je daarin één taal. -> Hoe begrijpelijk en voorspelbaar zijn richting gezin. ■ Hoe kom je dmv data-science tot vroeg-signalering. ■ welke preventieve maatregelen worden er genomen tegen VGV? ■ Gezamenlijke probleemanalyse: professionele analyse inbrengen -> hoe doe je dat goed? verhaal van gezin ■ Deze integreren. En deze analyse vasthouden en update bij overdracht, wisselingen etc
<p>INTERVENIËREN</p>
<ul style="list-style-type: none"> ■ Inzicht in de werkzame elementen bij samenwerking. Intersectoraal, multidisciplinair, maar ook "an sich". ■ praktische toepasbaarheid en vindbare kennis. ■ inbedding curricula etc. ■ Vervult Veilig Thuis de "juiste functie" in Nederland om daadwerkelijk een goede partner te zijn in de aanpak. ■ Vergroten rol burger in steun & hulp bij HG en KIMI. ■ Wat is er nodig om de drempel van VT weg te nemen? Of is er een ander 'loket' nodig die angst voor advies vragen wegneemt. ■ Hoe vaak wordt seksuele kindermishandeling 'aangetoond' met forensisch-medisch onderzoek? ■ Aandacht voor duurzame implementatie & kwaliteitsontwikkeling en begrip (van de kwaliteit ook van interventies) in Nederland. Dit vraagt voortdurende investering en inzet. ■ Hoe beschadigend is HGKM op de verdere levensloop van mensen? ■ Wat is voor slachtoffers belangrijk? Hoeft niet (per se) evidence-based te zijn. ■ Waar hebben slachtoffers behoefte aan? Waar hebben plegers behoefte aan? ■ Langetermijneffecten en gevolgen km + HWG. ■ Effectieve hulp en juiste diagnostiek. ■ Focus niet alleen op gezin/systeem. ■ Waarom voelen slachtoffers zich vaak niet gezien/gehoord? ■ Het programma gaat om mensen. Maak het persoonlijk(er). ■ Houd deze focusgroepen met slachtoffers. ■ Menselijkheid en empathie. ■ Link naar psychische en lichamelijke gevolgen (h)erkennen + Inzichten. ■ Nazorg slachtoffers HGKM ■ Patronen doorbreken ouders/opvoeding. ■ Kennis doelgroep allochtonen/migranten/eer-gerelateerd geweld. ■ Slachtoffers (h)erkenning bieden ipv veroordelen.
<ul style="list-style-type: none"> ■ Evidence-based methodieken voor effectieve hulp. ■ Kennis over effect van trauma en goed/simpel kunnen uitleggen. ■ Kennis over de concrete gevolgen van geweld in het dagelijks functioneren/ontwikkeling (voor geven psycho-educatie) ■ Hoe kan het vertrouwen van professionals vergroot worden dat zij signalen van veiligheid delen? ■ Interventiekaart => welke interventies zijn nuttig? ■ Doorbreken vd cirkel met elkaar. ■ Wat is effectieve hulpverlening? ■ Wat is effectieve hulp voor het hele systeem (ouders + kind + interactie) die ingezet kan worden. ■ Gesprekken durven en kunnen voeren. ■ Professionals in het onderwijs zijn vaak bang om te interveniëren. Omdat ze niet weten wat de gevolgen zijn en omdat ze bang zijn de persoonlijke relatie op het spel te zetten. ■ Bang zijn voor de "gevolgen" => kind vertrekt? Bang zijn voor het los moten laten en overdragen aan bijv, Veilig Thuis. Dat geldt ook voor de professionals in de kinderopvang. ■ Mindset van professionals "niks doen is geen optie".

- Hoe gaan we om met de kinderen. Er zijn regels wie wanneer te spreken. Maar wat te bespreken vullen individuele mensen zelf in => richtlijnen.
  - Drempel om te melden, want na melden gebeurt er 'niets' en dan?
  - Kennis van 9effectief) hulp/interventie aanbod (herstel/trauma)
  - Kennis van elkaars mogelijkheden/processen/ "contacten" verschillende domeinen: straf, zorg, sociaal.
  - Kennis noodzaak aanpak duurzame veiligheid en herstel. Niet loslaten als hulp start.
  - Brede kennis en invoering
  - Visie VNG gefaseerde ketenzorg.
  - Kennis HG -> vraagt systeemgerichte aanpak. Vaak alleen "slachtoffer" of "pleger".
  - Professionals leren hoe veiligheid te creëren in grote overleggen met slachtoffer, dader en betrokken professionals.
  - Kennis over de functie van het ontkennen van HG door ouders/het gezin. Wat levert dat op, waarom is dat.
  - Handelingstips voor professional hoe te reageren/om te gaan met het ontkennen van HG/incidentengeloof door het gezin.
  - Veel middelen ter beschikking voor het bespreekbaar maken.
  - Handelingstips en gesprekstechnieken om door te vragen bij ontkenning.
  - 'We kunnen dit en weten het wel' vs 'ik weet niet of ik dit wel zelf kan' => prikkel de professional.
  - Filmpjes van ervaringsdeskundigen met verschillende thema's (bijv. per richtlijn jeugdhulp en jeugdbescherming).
  - Psycho-educatie middelen voor professionals meer ter beschikking.
  - Druk vanuit tuchtrecht vs. handelen.
  - Middelen voor meenemen in gesprek met gezin (psycho-educatie).
  - Kennisoverdracht via filmmateriaal. Bijv. filmpjes van ervaringsdeskundigen (óók kk aan het woord)
  - Gespreksvoering.
  - Gebruik maken van eigen kracht en netwerk cliënt.
  - Feitelijk rapporteren.
  - AVG.
  - Kennis over wat werkt in de begeleiding/hulpverlening aan kinderen/gezinnen.
  - Kennis over wat werkzame elementen zijn in interventies en die overdragen. En professionals daarop scholen.
  - Handelingsverlegenheid => kennis over het belang van handelen.
  - Competentie / handelingsverlegenheid
  - Kennis over effectiviteit van interventies op het hele systeem (wat voor de één goed is, hoeft niet goed te zijn voor het systeem).
  - Bij kindermishandeling kan en mag je meer (qua bevoegdheden) om te helpen. Dit is er veel minder bij 18+ terwijl er sprake kan zijn van steeds herhalend huiselijk geweld => aanpassingen.
  - Gespreksvoering. Stevig in je schoenen kunnen staan als professional.
  - Motiveren tot hulp.
  - Implementatie kennis
-
- Weten welke interventies effectief zijn.
  - Effectiviteit van adviezen door VT is onvoldoende bekend.
  - Wat missen "zorg- en veiligheidswerkers" aan kennis en vaardigheden om met HG en KM aan de slag te gaan.
  - Hoe beoordelen slachtoffers en daders de ondersteuning die ze krijgen?
  - Kennis van effectieve interventies.
  - Kennisbank van interventies.
  - VT heeft nieuwe diensten en een vernieuwd TI: hoe weet ik of dit werkelijk het verschil maakt? Leidt deze werkwijze tot stabiele veiligheid?
  - Wanneer is een multidisciplinaire (MDA, veiligheidshuis etc.) aanpak écht helpend. Hoe zorgen we dat het niet weer een extra gremium wordt het eigen instrumentarium dat eigen drempel opwerkt.
  - Zijn professional op de hoogte van diverse interventies en gebruiken ze die ook? En hebben ze kennis van interventies uit zowel zorg- als strafrecht?
  - Fasering aanpak ivm stress/neuro ¥
  - Wat is de goede manier om de gezinnen/kk te betrekken bij de hulp? Dus niet dat je het doet maar hoe?
  - Desistance from abuse (ipv interventies)
-
- Effectieve "tools" (interventieprogramma) voor onderwijs om kennis over KM te verspreiden. Kennis voor kinderen (life skills ontwikkeling) & verbinding met disclosures.
  - Effectieve hulp op langere termijn.
  - Kennis over welke combinatie van interventies in welke context (casus) werkt op welk impact-gebied (resultaat).
  - Kennis over welke professional in welke context (casus) op basis van zijn/haar profiel het best kan interveniëren.
  - Wanneer werkt wat bij wie? Werkzame elementen, interventies.
  - Complexe (veiligheids-) situaties

- Vragen om maatwerk: wat werkt ion deze situatie, in dit gezin, voor dit kind. Anders van enkelvoudige of meervoudige problematiek.
- Leven lang leren
- LVB
- Internaliserende problematiek en trauma herkennen en daar naar handelen.
- Ruimte en gelegenheid om te oefenen gespreks- vaardigheden (m.n. cultuur sensitieve) en professionals leren denken in handelingsperspectief.
- Onderzoek naar werkzame elementen in veerkracht bevordering/steun voor kinderen
- Stimuleren gebruik van effectieve instrumenten en interventies => inbedden bestaande kennis.
- welke zorg wordt geboden in geval van uitgevoerde VGV?
- Waar heeft het gezin behoefte aan bij een uitgevoerde VGV?
- Handelen vanuit een gezamenlijke probleemanalyse, en je zo min mogelijk laten leiden door 'de waan van de dag'. Ook bij crisis
- Onderliggende problematiek herkennen en daar op insteken. Bijv. schoolverzuim -> angst.

ORGANISEREN

- De kennis/begrip wat het met een 'slachtoffer' en 'pleger' doet en zij nodig hebben.
  - Professionele lotgenotencontact en professionele inzet ervaringsdeskundigheid.
  - Betrek andere disciplines als genderstudies en antropologie bij de onderzoeken
  - het zou goed zijn als ervaringsdeskundigen als onderzoekers bij het onderzoek betrokken zijn.
  - Niet weten waar ik kennis (over wat doen met signalen) kan halen en (brengen). Hoe gedrag interpreteren, hoe zorgen dat signaal opgepakt wordt?
  - Aanpak van knelpunten die er al jaren zijn
  - Gezamenlijk leren en verbeteren. Regionaal en lokaal. Deze kennis benutten voor inzichten in werkzame elementen en mechanismen => nationaal kennis delen.
-
- Placemat met interventies (ketenbreed).
  - Een kenniscentrum. Ontsluiten info: vechtscheiding, eengerelateerd geweld, stalking, specifieke groepen. Literatuur, maar ook 'kennisdragers'.
  - Elkaar kennen. Wat zijn ieders rollen en verantwoordelijkheden. Bijv. in samenwerking tussen JT en professionals.
  - Belastingdienstformulier gekoppeld aan onderzoek.
  - Vertaalslag onderzoeken naar praktische uitvoerbaarheid.
  - Middel: stappenplan, App, stroomschema <=> interactief
  - Film daders en slachtoffers
  - Samenwerkingsverbanden
  - Kennis over elkaars wereld, expertise, mogelijkheden. Meldcode. (Casus) regievoering.
  - Inzicht in partijen die hulp bieden. Hoe lopen we samen op. Wie kan begeleiding bieden die noodzakelijk is.
  - Hoe help je organisaties bij het realiseren van multidisciplinaire samenwerking?
  - veel collegiale consultatie en zicht op reflectie- en leermomenten
  - hoe bespreekbaar maken van taboe
  - interdisciplinaire leertafels
  - leerbijeenkomsten (terugkijken op complexe casuïstiek/incidenten/calamiteiten: verdiepend leren met verschillende organisaties
  - Dag van KM en HG waarbij scholen en hun professionals een dag lang met alles rondom dit thema in aanraking brengen en leren
  - Kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling in de initiële opleidingen (bv. Universiteiten). Is nu sporadisch en hangt af van docent.
  - Goed geschoold personeel. Moeilijk te vinden.
  - hoe krijg je het voor elkaar om de leerkrachten, docenten en andere onderwijsprofessionals te scholen, te laten handelen en samen te werken met andere partijen (hulpverlening)?
  - blijvend stimuleren van 1 gezin 1 plan overleggen met diverse betrokkenen
  - beschikbaarheid van juiste hulp organiseren
  - is collegiale ondersteuning helpend om handelingsverlegenheid te pareren?
  - leertafels interdisciplinair
  - leerbijeenkomsten (terugkijken op complexe casuïstiek, incidenten/calamiteiten)
  - verdiepend leren met verschillende organisaties

- dag van KMHG waar bij scholen (en hun professionals) een dag lang met alles rondom dit thema in aanraking brengen en leren.
  - Wachtlijsten wegwerken. Wat kunnen we hieraan doen?
-
- interventies en wat nodig is vertalen naar financiering (hoe zorgen we dat verzekeraars de kosten willen en kunnen dragen)
  - verplicht stellen van een aandachtsfunctionaris in onderwijs en kinderopvang om zo het proces te borgen in de organisaties
  - uitwisseling tussen elkaars domein (zorg/veiligheid)
  - Welke interventies zijn er in te zetten, door wie? Met welk effect?
  - Hoe kunnen gemeenten sturen op outcome? Wat is daarvoor nodig? Bijv. welke aanpassingen in ketenstructuur, faciliteren organisaties/professionals, flexibiliteit in organiseren van de samenwerking.
  - Hoe richten we de keten zo in dat er sprake is van continu leren e verbeteren?
  - Hoe voorkomen we dat mensen steeds opnieuw hun verhaal moeten vertellen en 'veiligheidsbeoordeling' plaatsvindt?
  - Vraag het aan de doelgroep zelf via behoeftepeiling.
  - Hoe realiseren we dat iemand zich echt verantwoordelijk voelt/verantwoording neemt voor een casus --> één regisseur
  - weten welke partijen en interventies actief zijn in kennis die iedereen moet hebben op dit vlak actief is. Deze kennis ontbreekt vaak
  - organiseren van regionale kennisbeurs/markt waar partijen zichzelf en hun bijdrage kunnen laten zien
  - Verbinding zorg met straf t.b.v. plegers.
  - is er ruimte voor langdurige hulp en ondersteuning?
  - Minimale competenties wijkteams
-
- Gezamenlijke weging van een casus
  - Integratie van (collectieve) ervaringskennis in beleid en onderzoek.
  - Effectieve (bij-)scholing in multidisciplinair samenwerken (domein overstijgend, kennis over wat werkt in SW)
  - Gezamenlijke leer- en ontwikkelbeweging, cyclisch leren en monitoren over wat werkt.
  - Betere afstemming zorg/justitie.
  - Kennis over hoe je met gezinnen en professionals tot een gezamenlijke aanpak komt (incl. gezamenlijke taal- en actierepertoire, rollen etc.)
  - Samen leren i.p.v. kennis zenden.
  - Wetenschaps-, praktijk- en ervaringskennis.
  - Hoe kennis toepassen is ook een leervraag.
  - Is er samenwerking tussen professionals en zelforganisaties/ sleutelpersonen bij VGV?
  - Welke professionals zijn betrokken bij VGV?
  - is er gedacht aan de inzet van getrainde sleutelpersonen (zowel bij preventie als bij toeleiding naar zorg)
  - Is het thema VGV belegd zijn een regionaal overleg van samenwerkingspartners
  - is er regionale sociale kaart op VGV
  - Door wie wordt de uitvoering van de maatregelen VGV gemonitord?
  - Welke zorg wordt geboden in geval van uitgevoerde VGV?
  - Waar heeft het gezin behoefte aan?
  - Wat is de zorgbehoefte?
  - Welke preventieve maatregelen worden genomen?
  - Meer toekomstgericht leren organiseren. Op niveau prof. – gezin
  - samen met het gezin
  - samen met alle betrokkenen rond het gezin